

A TANTÁRGY ADATLAPJA

Hangszerismeret és hangszerelés 1 (Teoria instrumentelor și instrumentație 1)

Egyetemi tanév: 2026-2027

1. A képzési program adatai

1.1. Felsőoktatási intézmény	Babeș–Bolyai Tudományegyetem, Kolozsvár
1.2. Kar	Református Tanárképző és Zeneművészeti Kar
1.3. Intézet	Református Tanárképző és Zeneművészeti Intézet
1.4. Szakterület	Zene
1.5. Képzési szint	Alapképzés (BA)
1.6. Tanulmányi program/ Képesítés	Zeneművészet
1.7. Képzési forma	Nappali

2. A tantárgy adatai

2.1. A tantárgy neve	Hangszerismeret és hangszerelés 1 (Teoria instrumentelor și instrumentație 1)			A tantárgy kódja	TLM 3306
2.2. Az előadásért felelős tanár neve	dr. Fekete Miklós				
2.3. A szemináriumért felelős tanár neve	dr. Fekete Miklós				
2.4. Tanulmányi év	2	2.5. Félév	1	2.6. Értékelés módja	Vizsga
2.7. Tantárgy rendszere	Kötelező			2.8. Tantárgy típusa	Szaktárgy

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszama)

3.1. Heti óraszám	2	melyből: 3.2. előadás	1	3.3. szeminárium/labor/projekt	1
3.4. Tantervben szereplő összóraszám	28	melyből: 3.5. előadás	14	3.6. szeminárium/labor	14
3.5 Az egyéni tanulmányi idő (ET) és az önképzési tevékenységekre (ÖT) szánt idő elosztása:					óra
3.5.1. A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása (ET)					10
3.5.2. Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					2
3.5.3. Szemináriumok/ laborok, házi feladatok, portfóliók, referátumok, esszék kidolgozása (nagyobb vagy egyenlő a tantárgy naptárában az ellenőrzési feladatokra előírt összórással)					8
3.5.4. Egyéni készségfejlesztés (tutorálás)					1
3.5.5. Vizsgák					1
3.5.6. Más tevékenységek: koncertrésztétel (opera, filharmónia, ANMGD, stb.), önálló zenehallgatás, konferencia- résztétel, nyílt intézményi programokon való résztétel, stb.					+
3.7. Egyéni tanulmányi idő (ET) és önképzési tevékenységekre (ÖT) szánt idő összóraszama					22
3.8. A félév összóraszama					50
3.9. Kreditszám					2

4. Előfeltételek (ha vannak)

4.1. tantervi	általános zeneelméleti és zenetörténeti ismeretekkel való rendelkezés
4.2. kompetenciabeli	zenei képességekkel való rendelkezés (zenei hallás, ritmusérzék) kottakövetési (kottaolvasási) készséggel való rendelkezés

5. Feltételek (ha vannak)

5.1. Az előadás lebonyolításának feltételei	75 %-os jelenléti kötelezettség - vetítő, hangfalak, zongora - kötelező olvasmányok tanulmányozása és a feladatok elvégzése
---	---

5.2. A szeminárium/ labor lebonyolításának feltételei	• 100 %-os jelenléti kötelezettség • szemináriumi feladatok megoldása (órák keretében és tanórákon kívül) • szemináriumi bemutatók megtartása
---	---

6.1. A tanulmányi program elvégzése során elsajátított kompetenciák (a tantervből kell átvenni)¹

Szakmai kompetenciák	
Kompetencia kódja	Kompetencia
CP3	Zenét tanulmányoz
CP6	Kottát olvas
CP12	Azonosítja a zene jellegzetességeit
CP13	Kottákat tanulmányoz
Transzverzális kompetenciák	
Kompetencia kódja	Kompetencia

6.2. A tanulmányi programra jellemző képzési eredmények (a tantervből kell átvenni)²

A tantárgy által megcélzott tanulási eredmények		
Kompetencia kódja	Ismeret és megértés (Knowledge and understanding)	Specifikus tudományos készségek (Specific academic skills)
CP3	2. A hallgató azonosítja és leírja a különböző zenei kultúrák, stílusok, műfajok és zenei formák jellemzőit, összefüggésben más művészeti ágakkal és/vagy történelmi szempontokkal, különös tekintettel a szakterületére jellemző repertoárra.	2. A hallgató érvekkel alátámasztva kategorizálja a zenei műveket (a szakiránytól függően eltérő sajátosságokkal és összetettségi szinten), stilisztikai és formai-architektonikai jellemzőik alapján, figyelembe véve a történelmi és kulturális kontextust.
CP6	1. A hallgató ismerteti és érvekkel alátámasztva magyarázza a zenei notáció (a zenei írás-olvasás) alapjául szolgáló elméleteket, fogalmakat és elveket.	1. A hallgató helyesen kapcsolja össze és teremti meg az összefüggést a kotta és a zenei hangzás között (a szakiránytól függően eltérő sajátosságokkal és összetettségi szinten), a megszerzett hallási, zenei memória-, valamint zenei írás-olvasási készségei – beleértve a belső zenei hallást – alapján.
CP12	3. A hallgató azonosítja a zenei szakterülethez tartozó vagy ahhoz kapcsolódó releváns információforrásokat.	3. A hallgató kiválasztja és rendszerezi a zenei tárgyú, illetve a szakterülethez kapcsolódó információkat (történeti, kulturális, esztétikai, stilisztikai stb. szempontból).

¹ A tanulmányi program tantervéből át kell venni azokat a szakmai és/vagy transzverzális kompetenciákat, amelyek fejlesztéséhez az a tantárgy is hozzájárul, amelyhez az adott tantárgyi adatlap készült. Minden kompetencia esetében változatlan formában át kell venni a teljes kijelentést, beleértve a kompetencia kódját is, ahogyan a tantervben megjelenik. Amennyiben a két kategória közül valamelyikből nem vesznek át kompetenciákat, a táblázatban az adott kategóriának megfelelő sort törölni kell.

² Meg kell említeni a tanulmányi programra jellemző képzési eredményeket, amelyek fejlesztéséhez az a tantárgy is hozzájárul, amelyhez az adott tantárgyi adatlap készült. A tantárgy típusának (alaptárgy/szaktárgy/kiegészítő tárgy) megfelelő jellemzőket változatlan formában kell átvenni a tantervből, és a kapcsolódó kompetencia jobb oldalán kell feltüntetni.

CP13	4. A hallgató meghatározza és ismerteti a klasszikus zeneszerzés-technikák, valamint a bevett zeneelemzési módszerek alapjául szolgáló elméleteket, fogalmakat, elveket, szabályokat és zenei nyelvi elemeket, különös tekintettel a szakirányára.	4. A hallgató felismeri és megfelelően alkalmazza a klasszikus zenei írás technikáit (homofon/polifon, a szakiránytól függően eltérő sajátosságokkal és összetettségű szinten), esztétikai és szemantikai értékeket hordozó eredmény létrehozására törekedve.
------	--	---

7. Tárgy-specifikus tanulási eredmények

Ismeret és megértés (Knowledge and understanding)
- Azonosítja és leírja a különböző hangszercsaládok történeti fejlődését, jellegzetességeit, akusztikai és szerkezeti sajátosságait, valamint ezek szerepét a különböző korszakok zenéjében. - Ismeri a hangszerek játéktechnikai alapjait, speciális effektusait és a hangszerelés gyakorlati elveit, különös tekintettel a különböző apparátusokra (szóló, kamarazenei, zenekari, vokál-instrumentális). - Ismeri a hangszeres zene repertoárjának történeti, stílári és formai vonatkozásait, valamint a különféle hangszerelési megoldások zenei funkcióit. - Ismeri a hangszeres kottaolvasás, transzponálás és hangszínbeli különbségek felismerésének alapelveit. - Ismeri azokat az információforrásokat (szakirodalom, kézikönyvek, lexikonok, digitális adatbázisok), amelyek a hangszertörténeti és hangszerelési ismeretek elmélyítését szolgálják. - Különböző korszakokhoz és stílusokhoz tartozó zenei példák alapján felismeri, osztályozza és értelmezi a hangszerek megszólalását, funkcióját és szerepét a zenei szövetben. - Képes hangszíneket megkülönböztetni, összehasonlítani és zenei elemzésekben alkalmazni a hangszínhalláson alapuló megfigyeléseket. - Transzponáló hangszerek partitúráját olvassa és értelmezi, valamint képes egyszerűbb transzpozíciós feladatok végrehajtására (olvasásban és írásban). - Elemzi és értékeli a hangszerelés megoldásait különböző művekben, felismerve a játéktechnikai és stílári sajátosságokat. - Hangszertörténeti és hangszerismereti forrásokat gyűjt, rendszerez, feldolgoz és felhasznál zenei elemző vagy oktatási feladatokhoz. - Önállóan összekapcsolja a hangszerelési, játéktechnikai és stílári ismereteket zenei művek értelmezésében.
Specifikus tudományos készségek (Specific academic skills)
- Önállóan orientálódik különböző hangszertörténeti korszakok, hangszerkultúrák és zenekari gyakorlatok között. - Folyamatosan bővíti, rendszerezi és árnyalja hangszerekkel, hangszínnel, hangszereléssel kapcsolatos ismereteit különböző szakmai források tanulmányozásával. - Kritikai és kreatív módon értékeli és elemzi hangszeres és zenekari művek interpretációját, hangszerelését és játéktechnikai megoldásait.

8. A tantárgy tartalma

8.1 Előadás	didakt. módszerek
1. a. Téma: Hangszerakusztikai alapfogalmak és alapismeretek. A zenei hang akusztikai szempontból.	- szemléltetés - zenehallgatás - megfigyelgetés - problematizálás - párbeszéd

b. Kulcsszavak, -fogalmak: rezgések, hanghullámok, állóhullám, a zenei hang paraméterei, részhangok-felhangok, arányok, hangközök, cent, pitagorászi komma.	- magyarázat
2. a. Téma: Organológia. Hangszerek osztályozása. Praetorius <i>Syntagma Musicum</i>. A Hornbostel-Sachs rendszer. b. Kulcsszavak, -fogalmak: organológia, hangadás vagy hangkeltés módja, játékmód, dallamhangszer, ritmushangszer, klasszikus zenei hangszer, népi hangszer, történelmi hangszer, modern hangszer, <i>De organographia + Theatrum Instrumentorum</i>. Dewey-féle osztályozás.	- szemléltetés - zenehallgatás - megfigyeltetés - problematizálás - párbeszéd - magyarázat
3. a. Téma: A hangadás- és játékmód szerinti hangszerosztályozás. A mai szimfonikus zenekar hangszercsaládjai, hangszerei. b. Kulcsszavak, -fogalmak: idiofon-, membranofon-, aerofon- és kordofon hangszerek, fúvós, pengetős, vonós, billentyűs, ütős, hangszercsaládok, partitúra, elhelyezkedés, transzpozíció, kulcsok, ambitus, játékmód, effektus.	- szemléltetés - zenehallgatás - megfigyeltetés - problematizálás - párbeszéd - magyarázat
4. a. Téma: Ókori chordofon pengetős hangszerek: lírafélék, hárfafélék, lantfélék. b. Kulcsszavak, -fogalmak: felépítés, hangolás, ambitus, dallamhangszer, fejlődési stádiumok.	- szemléltetés - zenehallgatás - megfigyeltetés - problematizálás - párbeszéd - magyarázat
5. a. Téma: Középkori chordofon pengetős hangszerek: hárfafélék, lírafélék, citerafélék, lantfélék. Középkori chordofon vonóshangszerek: a hegedű ősei. Organistrum. b. Kulcsszavak, -fogalmak: húrok, plektrum, vonó, hangszer-bevándorlás, hangszerátalakulás, típusok.	- szemléltetés - zenehallgatás - megfigyeltetés - problematizálás - párbeszéd - magyarázat
6. a. Téma: Reneszánsz és barokk chordofon pengetős és vonós hangszerek: lantfélék, gitárfélék, hárfafélék; a viola da gamba és a viola da braccio család. b. Kulcsszavak, -fogalmak: hangszerfejlődés, zenekar, hangolás, húrmérce, felépítés, hangszerkészítők, vonófajták, típusok.	- szemléltetés - zenehallgatás - megfigyeltetés - problematizálás - párbeszéd - magyarázat
7. a. Téma: A hegedű. Fejlődésörténet, játéktechnika. b. Kulcsszavak, -fogalmak: felépítés, hangolás, hangszín, ujjrend, szólamkotta, regiszteri jellegzetességek, fekvések, artikuláció, scordatura, vonótechnika, játékmódok és effektusok: détaché, vibrato, legato, non legato, col legno, staccato, portato, martellato, tremolo, spiccato, saltando, ricochet, arpeggiando, glissando, trilla, üveghangok képzése, ambitus, regiszter, kolorisztika.	- szemléltetés - zenehallgatás - megfigyeltetés - problematizálás - párbeszéd - magyarázat
8. a. Téma Hegedűirodalom. A 20-21. század jelentős hegedűművészei. b. Kulcsszavak, -fogalmak: művek, zeneszerzők, híres hegedűművészek, sajátos hangszín.	- szemléltetés - zenehallgatás - megfigyeltetés - problematizálás - párbeszéd - magyarázat

9. a. Téma A brácsa (mélyhegedű) felépítése, játéktechnikája, zeneirodalma. A cselló (gordonka) felépítése, játéktechnikája, zeneirodalma. Előadóművészek. A nagybőgő (gordon) felépítése, játéktechnikája, zeneirodalma. A vonószeneke. Hangszerelés vonószenekearra. b. Kulcsszavak, -fogalmak: felépítés, hangolás, hangszín, fekvések, oktávtranszponálás, szólamkották, altkulcs, tenorkulcs, basszuskulcs, vonózás, játéktechnikák, művek, zeneszerzők, híres előadóművészek, együttesek, kombináció, homofon- vagy kontrapunktikus írásmód, kontraszt, modern kottaképek.	- szemléltetés - zenehallgatás - megfigyeltetés - problematizálás - párbeszéd - magyarázat
10. a. Téma: A hárfa fejlődése. A modern hárfa felépítése, játéktechnikája, zeneirodalma. b. Kulcsszavak, -fogalmak: diatonikus és kromatikus hárfa, pedálrendszer, hangolás, ambitus, színes húrok, enharmónia, különleges effektusok: trillák, glissando és kettős glissando, felhangok képzése, prés de la table, sons étuffés (tompított hangok).	- szemléltetés - zenehallgatás - megfigyeltetés - problematizálás - párbeszéd - magyarázat
11. a. Téma: Gitártípusok. Felépítésük, technikai sajátosságaik. Nép chordofon hangszerek: citerafélék, cimbalom, tambura, koboz, mandolin, népi hegedű, ütőgardon, tekerőlant. b. Kulcsszavak, -fogalmak: típusok és fajták, hangolás, hangsorok, játékmód, (oktáv)transzpozíció, érintők, scordatura, stílusok, zeneszerzők, művek, előadók.	- zenehallgatás - megfigyeltetés - problematizálás - párbeszéd - magyarázat
12. a. Téma: Húros-billentyűs hangszerek: a klavichord, a csembalófélék és a zongora. b. Kulcsszavak, -fogalmak: felépítés, típusok, hangolás, temperálás, mechanika, manuálok, hangszín, ujjrend, pedálok, dinamika, ambitus, zeneszerzők, művek, előadók.	- zenehallgatás - megfigyeltetés - problematizálás - párbeszéd - magyarázat
13. a. Téma Zongorairodalom. A 20-21. század jelentős zongoraművészei. b. Kulcsszavak, -fogalmak: művek, zeneszerzők, híres zongoraművészek, sajátosságok.	- zenehallgatás - megfigyeltetés - problematizálás - párbeszéd - magyarázat
14. a. Téma: Ismétlés, összefoglalás.	- problematizálás - párbeszéd - magyarázat
8.2 Szeminárium	didakt. módszerek
1. a. Téma: Hangszerakusztikai alapfogalmak és alapismeretek. A zenei hang akusztikai szempontból. b. Kulcsszavak, -fogalmak: rezgések, hanghullámok, állóhullám, a zenei hang paraméterei, részhangok-felhangok, arányok, hangközök, cent, pitagorászi komma.	- szemléltetés - zenehallgatás - megfigyeltetés - problematizálás - párbeszéd - magyarázat
2. a. Téma: Organológia. Hangszerek osztályozása. Praetorius <i>Syntagma Musicum</i>. A Hornbostel-Sachs rendszer.	- szemléltetés - zenehallgatás - megfigyeltetés - problematizálás - párbeszéd - magyarázat

b. Kulcsszavak, -fogalmak: organológia, hangadás vagy hangkeltés módja, játékmód, dallamhangszer, ritmushangszer, klasszikus zenei hangszer, népi hangszer, történelmi hangszer, modern hangszer, <i>De organographia + Theatrum Instrumentorum</i>. Dewey-féle osztályozás.	
3. a. Téma: A hangadás- és játékmód szerinti hangszerosztályozás. A mai szimfonikus zenekar hangszercsaládjai, hangszerei. b. Kulcsszavak, -fogalmak: idiofon-, membranofon-, aerofon- és kordofon hangszerek, fúvós, pengetős, vonós, billentyűs, ütős, hangszercsaládok, partitúra, elhelyezkedés, transzpozíció, kulcsok, ambitus, játékmód, effektus.	- szemléltetés - zenehallgatás - megfigyeltetés - problematizálás - párbeszéd - magyarázat
4. a. Téma: Ókori chordofon pengetős hangszerek: lírafélék, hárfafélék, lantfélék. b. Kulcsszavak, -fogalmak: felépítés, hangolás, ambitus, dallamhangszer, fejlődési stádiumok.	- szemléltetés - zenehallgatás - megfigyeltetés - problematizálás - párbeszéd - magyarázat
5. a. Téma: Középkori chordofon pengetős hangszerek: hárfafélék, lírafélék, citerafélék, lantfélék. Középkori chordofon vonóshangszerek: a hegedű ősei. Organistrum. b. Kulcsszavak, -fogalmak: húrok, plektrum, vonó, hangszer-bevándorlás, hangszerátalakulás, típusok.	- szemléltetés - zenehallgatás - megfigyeltetés - problematizálás - párbeszéd - magyarázat
6. a. Téma: Reneszánsz és barokk chordofon pengetős és vonós hangszerek: lantfélék, gitárfélék, hárfafélék; a viola da gamba és a viola da braccio család. b. Kulcsszavak, -fogalmak: hangszerfejlődés, zenekar, hangolás, húrmérce, felépítés, hangszerkészítők, vonófajták, típusok.	- szemléltetés - zenehallgatás - megfigyeltetés - problematizálás - párbeszéd - magyarázat
7. a. Téma: A hegedű. Fejlődésörténet, játéktechnika. b. Kulcsszavak, -fogalmak: felépítés, hangolás, hangszín, ujjrend, szólamkotta, regiszteri jellegzetességek, fekvések, artikuláció, scordatura, vonótechnika, játékmódok és effektusok: détaché, vibrato, legato, non legato, col legno, staccato, portato, martellato, tremolo, spiccato, saltando, ricochet, arpeggiando, glissando, trilla, üveghangok képzése, ambitus, regiszter, kolorisztika.	- szemléltetés - zenehallgatás - megfigyeltetés - problematizálás - párbeszéd - magyarázat
8. a. Téma Hegedűirodalom. A 20-21. század jelentős hegedűművészei. b. Kulcsszavak, -fogalmak: művek, zeneszerzők, híres hegedűművészek, sajátos hangszín.	- szemléltetés - zenehallgatás - megfigyeltetés - problematizálás - párbeszéd - magyarázat
9. a. Téma A brácsa (mélyhegedű) felépítése, játéktechnikája, zeneirodalma. A cselló (gordonka) felépítése, játéktechnikája, zeneirodalma. Előadóművészek. A nagybőgő (gordon) felépítése, játéktechnikája, zeneirodalma. A vonószeneke. Hangszerelés vonószenekearra.	- szemléltetés - zenehallgatás - megfigyeltetés - problematizálás - párbeszéd - magyarázat

b. Kulcsszavak, -fogalmak: felépítés, hangolás, hangszín, fekvések, oktávtranszponálás, szólamkották, altkulcs, tenorkulcs, basszuskulcs, vonózás, játéktechnikák, művek, zeneszerzők, híres előadóművészek, együttesek, kombináció, homofon- vagy kontrapunktikus írásmód, kontraszt, modern kottaképek.	
10. a. Téma: A hárfa fejlődése. A modern hárfa felépítése, játékechnikája, zeneirodalma. b. Kulcsszavak, -fogalmak: diatonikus és kromatikus hárfa, pedálrendszer, hangolás, ambitus, színes húrok, enharmónia, különleges effektusok: trillák, glissando és kettős glissando, felhangok képzése, prés de la table, sons étuffés (tompított hangok).	- szemléltetés - zenehallgatás - megfigyeltetés - problematizálás - párbeszéd - magyarázat
11. a. Téma: Gitártípusok. Felépítésük, technikai sajátosságaik. Nép chordofon hangszerek: citerafélék, cimbalom, tambura, koboz, mandolin, népi hegedű, ütőgardon, tekerőlant. b. Kulcsszavak, -fogalmak: típusok és fajták, hangolás, hangsorok, játékmód, (oktáv)transzpozíció, érintők, scordatura, stílusok, zeneszerzők, művek, előadók.	- zenehallgatás - megfigyeltetés - problematizálás - párbeszéd - magyarázat
12. a. Téma: Húros-billentyűs hangszerek: a klavichord, a csembalófélék és a zongora. b. Kulcsszavak, -fogalmak: felépítés, típusok, hangolás, temperálás, mechanika, manuálok, hangszín, ujjrend, pedálok, dinamika, ambitus, zeneszerzők, művek, előadók.	- zenehallgatás - megfigyeltetés - problematizálás - párbeszéd - magyarázat
13. a. Téma Zongorairodalom. A 20-21. század jelentős zongoraművészei. b. Kulcsszavak, -fogalmak: művek, zeneszerzők, híres zongoraművészek, sajátosságok.	- zenehallgatás - megfigyeltetés - problematizálás - párbeszéd - magyarázat
14. a. Téma: Ismétlés, összefoglalás.	- problematizálás - párbeszéd - magyarázat
Könyvészet A. KÖTELEZŐ: • Darvas Gábor, <i>Évezredek hangszerei</i>, Zeneműkiadó Vállalat, Budapest, 1961 • Meer, John Henry van der, <i>Hangszerek – az ókortól napjainkig</i>, Zeneműkiadó, Budapest, 1988 • Curt Sachs, <i>The History of the Musical Instruments</i>, Dover Publications, Inc., Mineola, New York, 2006 • Jeremy Montagu, <i>Origins and Development of Musical Instruments</i>, Scarecrow Press, Inc., Lenham, Md., 2007 • Anthony Baines (szerk.), <i>Musical Instruments through the Ages</i>, Penguin Books, London, 1974 • Adler, Samuel, <i>The Study of Orchestration</i>, 3rd Edition, W. W. Norton & Company, Inc., New York – London, 2002 • Alexander, Peter Lawrence, <i>Professional Orchestration – Vol. 1: The First Key: Solo Instruments & Instrumentation Notes</i>, Alexander Publishing, Petersburg – USA (Florida), 2008 • Casella, Alfredo – Mortari, Virgilio, <i>A mai zenekar technikája</i>, Zeneműkiadó, Budapest, 1978 • Michels, Ulrich, <i>Atlasz – Zene</i>, Athenaeum 2000 Kiadó, Budapest, 2003 • Darvas Gábor, <i>A totemzenétől a hegedűversenyig</i>, Zeneműkiadó, Budapest, 1977 • Darvas Gábor, <i>Zene Bachtól napjainkig</i>, Zeneműkiadó, Budapest, 1981 • Okos Tibor, <i>A hangszeres magyar népzénéről</i>, Flaccus Kiadó, Budapest, 2004	

- Pécsi Géza, *Kulcs a muzsikához*, 212-245. old., Kulcs a Muzsikához Kiadó, Pécs, 2003

B. AJÁNLOTT:

- Bogár István, *A rézfúvós hangszerek*, Zeneműkiadó, Budapest, 1975
- Pap János, *A hangszerakusztika alapjai*, Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola, Budapest, 1993
- Piston, Walter, *Orchestration*, Victor Gollancz Ltd., London, 1982
- Berlioz, Hector – Strauss, Richard, *Trease on Istrumentation*, Dover Publications, Inc., New York, 1991
- Blatter, Alfred, *Istrumentation/ Orchestration*, Longman Edition, New York & London, 1980
- Demian, Wilhelm, *Teoria instrumentelor*, București, Editura Didactică și pedagogică, 1968
- Bărbuceanu, Valeriu, *Dicționar de instrumente muzicale*, București, Editura Teora, 1999
- Schulz, Georg Friedrich, *Alte Musikinstrumente – Werkzeuge der Polyphonie*, Schuler Verlagsgesellschaft, München, 1973
- Siklós Albert, *Hangszerek. Hangszínek*, Dr. Vajna és Bokor Könyvkiadó, Budapest, 1941
- Darvas Gábor, *A zenekar hangszerei*, Zeneműkiadó, Budapest, 1965
- Gábry György, *Régi hangszerek*, Corvina Kiadó, Budapest, 1969
- Siklós Albert, *Hangszereléstan*, I.-II. kötet, Rozsnyai Károly Könyv- és Zenemű-kiadása, Budapest, 1910
- Gâscă, Nicolae, *Tratat de teoria instrumentelor*, vol. I și II, București, Ed. Muzicală, 1988
- Jeremy Montagu, *Musical Instruments of the Bible*, Scarecrow Press, Lenham, Md., & London, 2002
- Kunitz, *Istrumentation*, Peters Edition, Leipzig, 1956
- Pașcanu, Alexandru, *Despre instrumentele muzicale*, București, Editura Muzicală, 1980
- Rimski-Korsakov, *Principii de orchestrație I.-II.*, Editura Muzicală, București, 1959
- Oromszegi Ottó, *A fagott – Eredet- és fejlődéstörténet*, Turbucz Nyomda, Budapest, 2003

9. Értékelés

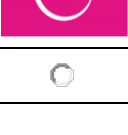
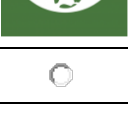
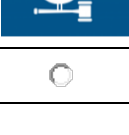
Tevékenység típusa	9.1 Értékelési kritériumok ³	9.2 Értékelési módszerek ⁴	9.3 Aránya a végső jegyben
9.4 Előadás	- A. vizsga: szóbeli / írásbeli / projekt / gyakorlati feladatok, stb.;	- problematizálás - számonkérés - vizsga	70%
9.5 Szeminárium/ Labor	- aktív szemináriumi jelenlét és tevékenység; - B. a kijelölt órai és önálló szemináriumi feladatok teljesítése (dolgozat / portfólió / projekt / zenei összeállítás, stb. elkészítése és bemutatása);	- folyamatos megfigyelés - portfólió - bemutatás	20%
	- C. hivatalból járó pontszám (1 jegypont)		10%
9.6 A teljesítmény minimumkövetelményei			
- aktív részvétel az új témák kibontásakor és problematizálásakor (kurzus), illetve azok gyakorlati feldolgozásain (szeminárium, önálló feladatok és munkák) – az órák min. 75%-án;			

³ Az értékelési kritériumoknak közvetlenül tükrözniük kell a tanulmányi program és a tantárgy szintjén kitűzött képzési eredményeket. Pontosabban, a várható képzési eredményeknél felsorolt eredményeket értékelik.

⁴ Javasolt mind a végső kiértékelési módszerek, mind a folyamatos kiértékelési stratégia meghatározása.

- a félév alatti szemináriumi munkák 100%-os elvégzése kizáró jellegű feltétele a szessziós vizsgán való részvételnek;
- mindkét vizsgarész (lásd a korábbi: **A** és **B**) esetében szükséges teljesíteni külön-külön is a hozzárendelt pontszám min. 50%-át;

10. SDG-ikonok (Fenntartható fejlődési célok/ Sustainable Development Goals)⁵

		A fenntartható fejlődés általános ikonja						
								
								Nem alkalmazható
								

Kitöltés időpontja:
2026. 04. 25.

Előadás felelőse:
dr. Fekete Miklós

Szeminárium felelőse:
dr. Fekete Miklós

Az intézeti jóváhagyás dátuma:

Intézetigazgató:

⁵ Válasszon ki egyetlen olyan ikont, amely az [Egyetemi folyamatban történő alkalmazására vonatkozó eljárás](#) szerint legjobban illeszkedik az adott tantárgyhoz. Ha a tantárgy általánosságban foglalkozik a fenntartható fejlődéssel (pl. bemutatja/bevezeti a fenntartható fejlődés általános kereteit stb.), akkor a Fenntartható Fejlődés általános ikonja rendelhető hozzá. Ha egyetlen ikon sem vonatkozik a tantárgyra, válassza az utolsó opciót: „Nem alkalmazható”.